

Warszawa, 8 marca 2013 r.

**GŁÓWNY RZECZNIK
DYSCYPLINY FINANSÓW
PUBLICZNYCH**

BDF2/4911-LGC-AJG-ZYM-KBR/2013

RD-17098

ZATWIERDZAM:

MINISTER FINANSÓW
JAN ROSTOWSKI

SPRAWOZDANIE

**z działalności Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych
i rzeczników dyscypliny finansów publicznych
w 2012 roku**

Wykonując dyspozycję art. 192 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 168) przedkładam sprawozdanie ze swojej działalności oraz roczne zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych w roku 2012 z uprzejmą prośbą o zatwierdzenie.

GŁÓWNY RZECZNIK
Dyscypliny Finansów Publicznych

Maciej Grabowski

Sprawozdanie zawiera:

- I. Informację o działalności Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w 2012 roku,**
- II. Informację o działalności w 2012 r. rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpoznawanych przez:**
  - regionalne komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy regionalnych izbach obrachunkowych,
  - międzyresortowe komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Wspólną Komisję Orzekającą.

Opracowanie:

*Biuro Dyscypliny Finansów Publicznych Ministerstwa Finansów
Wydział Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych:
Katarzyna Borowska, Adam Grzegorzczak, Małgorzata Legucka-Ociepka,
Magdalena Zych*

Akceptacja: Marek Głuch Dyrektor Biura Dyscypliny Finansów Publicznych

I

Działalność Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w 2012 roku

1. Informacje Podstawowe

A. Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych

Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych, - zwany dalej „Głównym Rzecznikiem” - działa na podstawie ustawy *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych* (tj. Dz. U. z 5 lutego 2013 r., poz. 168) – zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z art. 58 ust. 3 ustawy, Główny Rzecznik jest w zakresie sprawowanej funkcji przełożonym swoich zastępców oraz rzeczników dyscypliny finansów publicznych i ich zastępców.

B. Zadania Głównego Rzecznika

Do podstawowych zadań Głównego Rzecznika należy:

- pełnienie funkcji oskarżyciela przed Główną Komisją Orzekającą w Sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych – zwanej dalej “Główną Komisją Orzekającą”,
- rozpatrywanie, w trybie instancyjnym, środków odwoławczych od rozstrzygnięć wydanych przez rzeczników dyscypliny finansów publicznych w I instancji - zwanych dalej “rzecznikami dyscypliny”,
- sprawowanie nadzoru nad rzecznikami dyscypliny.

C. Powoływanie Głównego Rzecznika i jego Zastępców

Głównego Rzecznika, zgodnie z art. 60 ustawy, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, a Zastępców Głównego

Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych - Prezes Rady Ministrów na wniosek Głównego Rzecznika.

D. Osoby pełniące funkcję Głównego Rzecznika i jego Zastępców:

W okresie sprawozdawczym funkcję Głównego Rzecznika pełnił Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów - **Mirosław Sekuła**.

Funkcję Zastępców Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych pełnili w okresie sprawozdawczym:

- **Anna Rotter** - radca prawny w Departamencie Prawnym Ministerstwa Finansów,
- **Jacek Krawczyk** - Zastępca Prezesa Rządowego Centrum Legislacji,
- **Paweł Laudański** - radca prawny w Urzędzie Zamówień Publicznych oraz etatowy członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie,
- **Robert Wydra** - radca prawny w Departamencie Prawnym Ministerstwa Finansów.

2. Pełnienie przez Głównego Rzecznika funkcji oskarżyciela przed Główną Komisją Orzekającą

Na podstawie art. 58 ust. 1 ustawy, Główny Rzecznik jest stroną postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w II instancji.

W związku z tym, w okresie sprawozdawczym, Zastępcy Głównego Rzecznika - w ramach udzielonego przez Głównego Rzecznika upoważnienia - brali udział w **107** rozprawach przed Główną Komisją Orzekającą. Z liczby tej w **16** sprawach Główny Rzecznik poparł odwołania wniesione do Głównej Komisji Orzekającej przez rzeczników dyscypliny lub ich zastępców.

Na podstawie art. 140 ust. 3 ustawy, odwołanie od orzeczenia komisji orzekającej, wniesione przez rzecznika dyscypliny, może być cofnięte przez Głównego Rzecznika. W przypadku cofnięcia odwołania, wniesionego przez rzecznika dyscypliny, poza rozprawą, Główny Rzecznik wydaje zarządzenie, które wymaga uzasadnienia.

W przypadku **5** odwołań wniesionych przez rzeczników dyscypliny lub ich zastępców, Główny Rzecznik wydał, w okresie sprawozdawczym, **5** zarządzeń o wycofaniu odwołania rzecznika dyscypliny.

Zgodnie z art. 169 ustawy, na prawomocne orzeczenia i postanowienia Głównej Komisji Orzekającej kończące postępowanie, Głównemu Rzecznikowi przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

W okresie sprawozdawczym, Główny Rzecznik nie wniósł żadnej skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na rozstrzygnięcia Głównej Komisji Orzekającej. Sprawy ze skarg wniesionych przez Głównego Rzecznika do sądu administracyjnego przed okresem sprawozdawczym, nie zakończyły się w 2012 r.

3. Rozpatrywanie, w trybie instancyjnym, środków odwoławczych od rozstrzygnięć wydanych przez rzeczników dyscypliny

A. Rozstrzyganie zażaleń na postanowienia wydane przez rzeczników dyscypliny

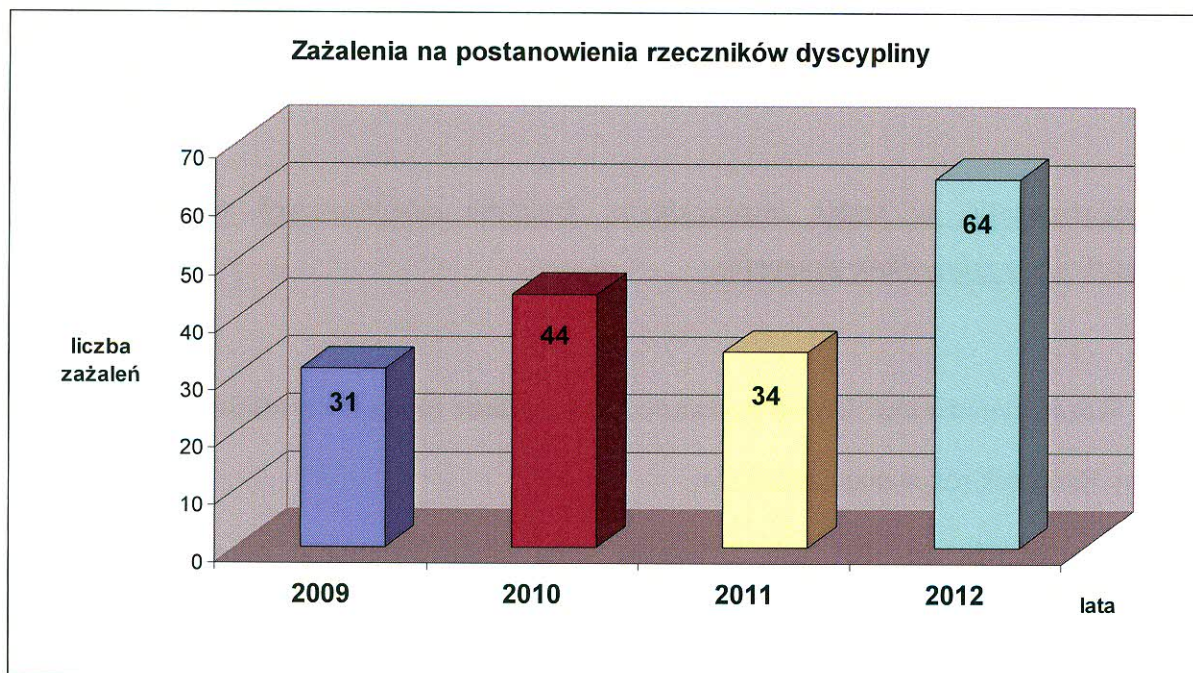
Główny Rzecznik rozpoznaje zażalenia:

- na podstawie art. 101 ust. 2 ustawy - na postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego wydane przez rzeczników dyscypliny. Zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego służy składającemu zawiadomienie o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
- na podstawie art. 108 ust. 2 ustawy - na postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydane przez rzeczników dyscypliny. Na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego zażalenie służyło - do 10 lutego 2012 r., t.j. przed wejściem w życie nowelizacji ustawy - wyłącznie osobie, wobec której wszczęto postępowanie wyjaśniające. Od 11 lutego 2012 r., na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy, na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, zażalenie służy zarówno osobie, wobec której wszczęto postępowanie wyjaśniające, jak i zawiadamiającemu o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.
- na podstawie art. 170 ust. 6 ustawy - na postanowienia w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej wydane przez rzeczników dyscypliny.

Zażalenia na postanowienia rzeczników dyscypliny i ich zastępców rozpoznaje, w ramach sprawowanego nadzoru instancyjnego, Główny Rzecznik.

W okresie sprawozdawczym, na postanowienia wydane przez rzeczników dyscypliny wpłynęły do Głównego Rzecznika 64 zażalenia.

Wykres nr 1: Zażalenia na postanowienia rzeczników dyscypliny, skierowane do Głównego Rzecznika w latach 2009 – 2012 (ujęcie porównawcze)

Zażalenia, które wpłynęły do Głównego Rzecznika w 2012 r., dotyczyły:

- a) 46 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- b) 17 postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,
- c) 1 postanowienia w sprawie, dotyczącej sprostowania oczywistej omyłki.

W wyniku rozpatrzenia zażaleń na postanowienia rzeczników dyscypliny Główny Rzecznik wydał w okresie sprawozdawczym łącznie **52** rozstrzygnięcia.

Z liczby tej, Główny Rzecznik:

- a) wydał **37** postanowień na podstawie art. 101 ust. 2 ustawy, tj. w wyniku rozpatrzenia wniesionych zażaleń na postanowienia rzeczników dyscypliny o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- b) wydał **14** postanowień na podstawie art. 108 ust. 2 ustawy, tj. w wyniku rozpatrzenia wniesionych zażaleń na postanowienia rzeczników dyscypliny o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,
- c) w **1** sprawie odstąpił od wydania postanowienia ze względu na działanie rzecznika dyscypliny bez podstawy prawnej.

Rozpoznając zażalenia na postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, Główny Rzecznik:

- a) w **16** przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone postanowienia wydane w I instancji,
- b) w **12** przypadkach uchylił zaskarżone postanowienia wydane w I instancji i polecił uzupełnienie czynności sprawdzających,
- c) w **8** przypadkach zmienił zaskarżone postanowienia wydane w I instancji i odmówił wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- d) w **1** przypadku uchylił zaskarżone postanowienie i nakazał złożenie wniosku o ukaranie.

Rozpatrując zażalenia na postanowienia rzeczników dyscypliny o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, Główny Rzecznik:

- a) w **6** przypadkach zmienił zaskarżone postanowienie i umorzył postępowanie wyjaśniające,
- b) w **3** przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,
- c) w **3** przypadkach uchylił zaskarżone postanowienie i nakazał uzupełnienie postępowania wyjaśniającego,
- d) w **1** przypadku uchylił zaskarżone postanowienie i nakazał wystąpienie z wnioskiem o ukaranie.

W przypadku zażalenia na postanowienie o sprostowaniu oczywistej omyłki, Główny Rzecznik nie wydał rozstrzygnięcia ze względu na wydanie postanowień o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej w postanowieniu o wznowieniu postępowania, które zostały wydane bez podstawy prawnej.

Na podstawie art. 108 ust. 3 ustawy, osobie, która w wyniku rozpatrzenia przez Głównego Rzecznika zażalenia na postanowienie rzecznika dyscypliny o umorzeniu postępowania, otrzymała postanowienie kończące postępowanie w sprawie, wydane przez Głównego Rzecznika, służy zażalenie od tego postanowienia do Głównej Komisji Orzekającej.

W okresie sprawozdawczym, na postanowienie Głównego Rzecznika złożono, do Głównej Komisji Orzekającej, **2** zażalenia.

W jednym przypadku GKO utrzymała postanowienie Głównego Rzecznika w mocy, a w drugim przypadku - uchyliła postanowienie Głównego Rzecznika i poleciła przekazanie sprawy rzecznikowi dyscypliny.

B. Zarządzenia nakazujące podjęcie, przez rzeczników dyscypliny, czynności sprawdzających na podstawie informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych

Na podstawie art. 95 ust. 6 ustawy, Główny Rzecznik może polecić rzecznikowi dyscypliny podjęcie czynności sprawdzających, na podstawie otrzymanych informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, przekazanych przez podmioty i osoby niewymienione w art. 93 ust. 1 ustawy, tj. osoby i podmioty nieuprawnione do składania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Informacje te, w pierwszej kolejności rzecznik dyscypliny przekazuje kierownikowi jednostki, której ona dotyczy oraz organowi sprawującemu nadzór nad tą jednostką. Jeżeli kierownik jednostki oraz organ sprawujący nadzór, w wyznaczonym przez rzecznika dyscypliny terminie, nie poinformują go o podjętych działaniach, ani nie przekażą mu zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, rzecznik dyscypliny przekazuje otrzymaną informację Głównemu Rzecznikowi, który może polecić rzecznikowi dyscypliny podjęcie czynności sprawdzających.

W okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny przekazali Głównemu Rzecznikowi 9 informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, otrzymanych od osób nieuprawnionych do składania zawiadomień. Główny Rzecznik, po przeanalizowaniu tych informacji, w 5 przypadkach wydał, na podstawie art. 95 ust. 6 ustawy, zarządzenie, w którym z polecił podjęcie przez rzecznika dyscypliny czynności sprawdzających. W pozostałych przypadkach, Główny Rzecznik uznał za niezasadne podejmowanie czynności sprawdzających, nie dopatrując się znamion żadnego z naruszeń dyscypliny finansów publicznych, wymienionych ustawą.

4. Sprawowanie przez Głównego Rzecznika nadzoru nad rzecznikami dyscypliny

Zgodnie z art. 195a ustawy, obowiązującym od 11 lutego 2012 r., Główny Rzecznik sprawuje nadzór nad działalnością rzeczników dyscypliny i ich zastępców w zakresie:

- terminowości prowadzonych czynności sprawdzających oraz postępowania wyjaśniającego,
- zasadności zawieszenia postępowania wyjaśniającego,
- poprawności formalnej wydawanych rozstrzygnięć,
- wywiązywania się z obowiązków przekazywania Głównemu Rzecznikowi przez rzeczników dyscypliny postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego

oraz o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, jeżeli przesłanką odmowy wszczęcia albo umorzenia tego postępowania było przedawnienie karalności, stwierdzenie znikomej szkodliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych, albo działania lub zaniechania podjętego wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego.

Przepis art. 195a ustawy, dotyczący nadzoru Głównego Rzecznika nad rzecznikami dyscypliny, został wprowadzony wskutek nowelizacji ustawy, obowiązującej od 11 lutego 2012 r. Na rzeczników dyscypliny zostały nałożone nowe obowiązki informacyjne:

- obowiązek przekazywania Głównemu Rzecznikowi postanowień o zawieszeniu postępowania wyjaśniającego,
- obowiązek przekazywania Głównemu Rzecznikowi niektórych postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego,
- obowiązek przekazywania Głównemu Rzecznikowi informacji o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie, który zastąpił obowiązek rzecznika dyscypliny (wynikający z przepisów obowiązujących do 10 lutego 2012 r.) przedłużenia terminu zakończenia prowadzonych przez niego czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego.

W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik sprawował nadzór nad rzecznikami dyscypliny, w szczególności poprzez:

- A. powoływanie i odwoływanie rzeczników dyscypliny i ich zastępców;
- B. przedłużanie, na wniosek rzecznika dyscypliny, terminu zakończenia czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego, jeżeli niemożliwe było ich zakończenie w terminie określonym w przepisach ustawy, obowiązujących do 10 lutego 2012 r.;
- C. analizowanie informacji rzeczników dyscypliny o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie 120 dni od otrzymania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, zgodnie z przepisami ustawy obowiązującymi od 11 lutego 2012 r.;
- D. analizowanie raportów kwartalnych rzeczników dyscypliny;
- E. analizowanie wydanych przez rzeczników dyscypliny postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego;
- F. analizowanie wydanych przez rzeczników dyscypliny postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, przekazywanych zgodnie z przepisami ustawy obowiązującymi od 11 lutego 2012 r.;

- G. analizowanie wydanych przez rzeczników dyscypliny postanowień o zawieszeniu postępowania wyjaśniającego, przekazywanych zgodnie z przepisami ustawy obowiązującymi od 11 lutego 2012 r.;
- H. udzielanie rzecznikom dyscypliny pomocy w celu realizacji wykonywanych przez nich zadań, w tym wydawanie im wytycznych i poleceń; a także rozpatrywanie skarg i wniosków, związanych z działalnością rzeczników dyscypliny.

Ad. A. Powoływanie i odwoływanie rzeczników dyscypliny i ich zastępców

Zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy Główny Rzecznik powołuje i odwołuje rzeczników dyscypliny i ich zastępców.

Nowelizacja ustawy, obowiązująca od 11 lutego 2012 r., wprowadziła istotne zmiany w organizacji rzeczników dyscypliny i komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych właściwych w zakresie dotyczącym realizacji budżetu państwa w częściach ustalonych dla poszczególnych działów administracji rządowej oraz organów i jednostek podległych lub nadzorowanych przez ministrów kierujących poszczególnymi działami i jednostek im podległych lub nadzorowanych, a także osób pełniących funkcje, wymienione w art. 49 pkt 3 i 4 ustawy. W związku z wygaśnięciem kadencji osiemnastu resortowych komisji orzekających, zgodnie z przepisami obowiązującymi od 11 lutego 2012 r., Główny Rzecznik odwołał rzeczników dyscypliny i ich zastępców działających w poszczególnych resortach oraz powołał rzeczników dyscypliny i ich zastępców przy trzech nowopowołanych międzyresortowych komisjach orzekających.

W okresie sprawozdawczym Główny Rzecznik wydał **70** aktów powołania do pełnienia funkcji rzecznika dyscypliny finansów publicznych lub jego zastępcy, albo odwołania z pełnionej funkcji.

- a) 39 rzeczników dyscypliny i ich zastępców Główny Rzecznik odwołał w poszczególnych resortach, w związku ze zmianami ustawy, w wyniku których likwidacji uległy resortowe komisje orzekające i rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpatrywanych przez te komisje;
- b) 5 rzeczników dyscypliny i ich zastępców Główny Rzecznik odwołał w związku z rezygnacjami rzeczników dyscypliny lub ich zastępców, albo w związku z wnioskami właściwych organów;

- c) 18 rzeczników dyscypliny i ich zastępców Główny Rzecznik powołał w związku z utworzeniem trzech międzyresortowych komisji orzekających;
- d) 8 rzeczników dyscypliny i ich zastępców Główny Rzecznik powołał uzupełniając skład osobowy organu oskarżycielskiego przy międzyresortowych komisjach orzekających, a także w związku z przekształceniami ministerstw.

W wyniku tych zmian, liczba osób, które pełniły funkcję rzeczników dyscypliny i ich zastępców zmniejszyła się o 18.

Ad. B. Przedłużanie, na wniosek rzecznika dyscypliny, terminu zakończenia czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego, jeżeli niemożliwe było ich zakończenie w terminie określonym w przepisach ustawy, obowiązujących do 10 lutego 2012 r.

Zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z, obowiązujących do 10 lutego 2012 r., tj. przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, przepisów art. 97 ust. 3 oraz art. 104 ust. 2 ustawy (w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją) na wniosek rzecznika dyscypliny lub jego zastępcy, Główny Rzecznik przedłużał - na czas oznaczony lub nieoznaczony - termin zakończenia czynności sprawdzających oraz - na czas oznaczony - termin wydania postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego lub wystąpienia z wnioskiem o ukaranie. Rzecznik dyscypliny lub jego zastępca miał obowiązek wystąpienia z wnioskiem o przedłużenie terminu zakończenia czynności sprawdzających, jeżeli przed upływem 60 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, niemożliwe było ustalenie, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Rzecznicy dyscypliny występowali także z wnioskami o przedłużenie terminu zakończenia postępowania wyjaśniającego, jeżeli przed upływem 30 dni od daty jego wszczęcia, niemożliwe było zebranie kompletnego materiału dowodowego, dającego podstawy do wniesienia wniosku o ukaranie lub umorzenia wszczętego postępowania.

Wnioski o przedłużenie terminu zawierały uzasadnienie, które podlegało ocenie Głównego Rzecznika, ze szczególnym uwzględnieniem daty wpływu zawiadomienia i stopnia skomplikowania danej sprawy oraz ewentualnego zagrożenia przedawnieniem orzekania. Najczęściej przedstawianym przez rzeczników dyscypliny uzasadnieniem wniosku o przedłużenie terminu na zakończenie czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego był znaczny stopień skomplikowania sprawy, wymagający zebrania

i przeanalizowania obszernego materiału dowodowego, konieczność skorzystania z wiedzy specjalistycznej, nieodebranie korespondencji przez osobę, której dotyczy wszczęcie postępowania, trudności z ustaleniem adresu obwinionego, zgłoszenie nowych wniosków dowodowych, duża liczba rozpoznawanych spraw oraz spiętrzenie obowiązków zawodowych.

W okresie od 1 stycznia do 10 lutego 2012 r. Główny Rzecznik wydał **66** zarządzeń:

- a) **25** zarządzeń o przedłużeniu terminu zakończenia czynności sprawdzających,
- b) **41** zarządzeń o przedłużeniu terminu zakończenia postępowań wyjaśniających.

Ad. C-D. Analizowanie informacji rzeczników dyscypliny o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie 120 dni od otrzymania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, zgodnie z przepisami ustawy obowiązującymi od 11 lutego 2012 r. oraz raportów kwartalnych przekazywanych przez rzeczników dyscypliny.

Na podstawie art. 104 ust. 1 ustawy (w brzmieniu od 11 lutego 2012 r., tj. po wejściu w życie nowelizacji ustawy) rzecznik dyscypliny, w terminie 120 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, występuje z wnioskiem o ukaranie za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego. Termin ten ma charakter instrukcyjny. W przypadku niezakończenia spraw w terminie ustawowym, rzecznicy dyscypliny obowiązani są, na podstawie art. 195a ust. 3 pkt ustawy, przekazać Głównemu Rzecznikowi informacje o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie określonym w art. 104 ust. 1 ustawy, ze wskazaniem przyczyn niezakończenia czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego oraz przewidywanego terminu ich zakończenia.

W okresie sprawozdawczym, Główny Rzecznik otrzymał od rzeczników dyscypliny **241** informacji o niezakończonych w terminie 120 dni postępowaniach wyjaśniających.

Z informacji tych wynikało, że najczęstszymi przyczynami niezakończenia postępowań wyjaśniających w obowiązującym terminie były: skomplikowany i wielowątkowy charakter spraw, duża liczba spraw prowadzonych jednocześnie przez jednego rzecznika dyscypliny, konieczność uzupełniania niewystarczającego materiału dowodowego, oczekiwanie na wyjaśnienia osób, odpowiedzialnych za naruszenie dyscypliny, ustalanie właściwych adresów osób odpowiedzialnych i świadków, ujawnienie w trakcie czynności sprawdzających nowych okoliczności, okoliczności uzasadniające zawieszenie postępowania

wyjaśniającego, absencja chorobowa i urlopy rzeczników dyscypliny. Okolicznością wpływającą na wystąpienie większej liczby przypadków niedotrzymania ww. terminu, znaną Głównemu Rzecznikowi z urzędu, była reorganizacja struktury organizacyjnej rzeczników (zob. informacje na str. 19-29) i związana z nią konieczność powołania nowych rzeczników dyscypliny i przekazania im spraw.

Rzecznicy dyscypliny składają również Głównemu Rzecznikowi raporty kwartalne, dotyczące ich działalności. Na koniec III kwartału 2012 r., Główny Rzecznik przeprowadził szczegółową analizę raportów kwartalnych oraz składanych, niezależnie od nich, informacji o przekroczeniu terminu 120 dni na zakończenie postępowania wyjaśniającego. Spośród spraw zakończonych przez rzeczników dyscypliny na koniec III kwartału 2012 r. (postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, postanowieniem o umorzeniu postępowania wyjaśniającego lub wnioskiem o ukaranie) - 13,59 % zostało zakończonych po terminie 120 dni od daty otrzymania zawiadomienia. Spośród spraw, które pozostawały na koniec III kwartału 2012 r. do rozpatrzenia przez rzeczników dyscypliny – w 21,15 % spraw upłynął już termin 120 dni od daty otrzymania zawiadomienia. W przypadku czterech rzeczników dyscypliny, u których odsetek spraw rozpatrywanych dłużej niż 120 dni od daty otrzymania zawiadomienia, w stosunku do ogólnej liczby prowadzonych przez nich spraw, był największy, Główny Rzecznik wystosował pisma o złożenie wyjaśnień, a od dwóch rzeczników dyscypliny odebrał ustne wyjaśnienia.

Ad. E - F. Analizowanie wydanych przez rzeczników dyscypliny postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, przekazywanych Głównemu Rzecznikowi w trybie art. 187 ust. 2 ustawy.

Rzecznicy dyscypliny po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, wszczynają postępowanie wyjaśniające w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych lub odmawiają wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Podstawą odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego są wyłącznie przesłanki określone w art. 78 ust. 1 ustawy, takie jak:

- brak w zarzucanym czynie znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- przedawnienie karalności,
- podjęcie działania lub zaniechanie działania, naruszającego dyscyplinę finansów publicznych, wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego,

- popełnienie naruszenia dyscypliny finansów publicznych o znikomym stopniu szkodliwości dla finansów publicznych.

Na podstawie art. 187 ust. 2 ustawy, rzecznicy dyscypliny mają obowiązek przekazać Głównemu Rzecznikowi postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego wydane ze względu na przedawnienie karalności, działanie lub zaniechanie podjęte wyłącznie w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego, a także te postanowienia, które zostały wydane ze względu na znikomy stopień szkodliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych dla finansów publicznych. Obowiązek ten nałożony był przepisami ustawy, obowiązującymi zarówno przed jej nowelizacją jak i po jej nowelizacji, natomiast po nowelizacji ustawy (tj. od 11 lutego 2012 r.) został rozszerzony również na przekazywanie postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

W okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny przekazali Głównemu Rzecznikowi - na podstawie art. 187 ust. 2 ustawy - łącznie **761** postanowień, w tym:

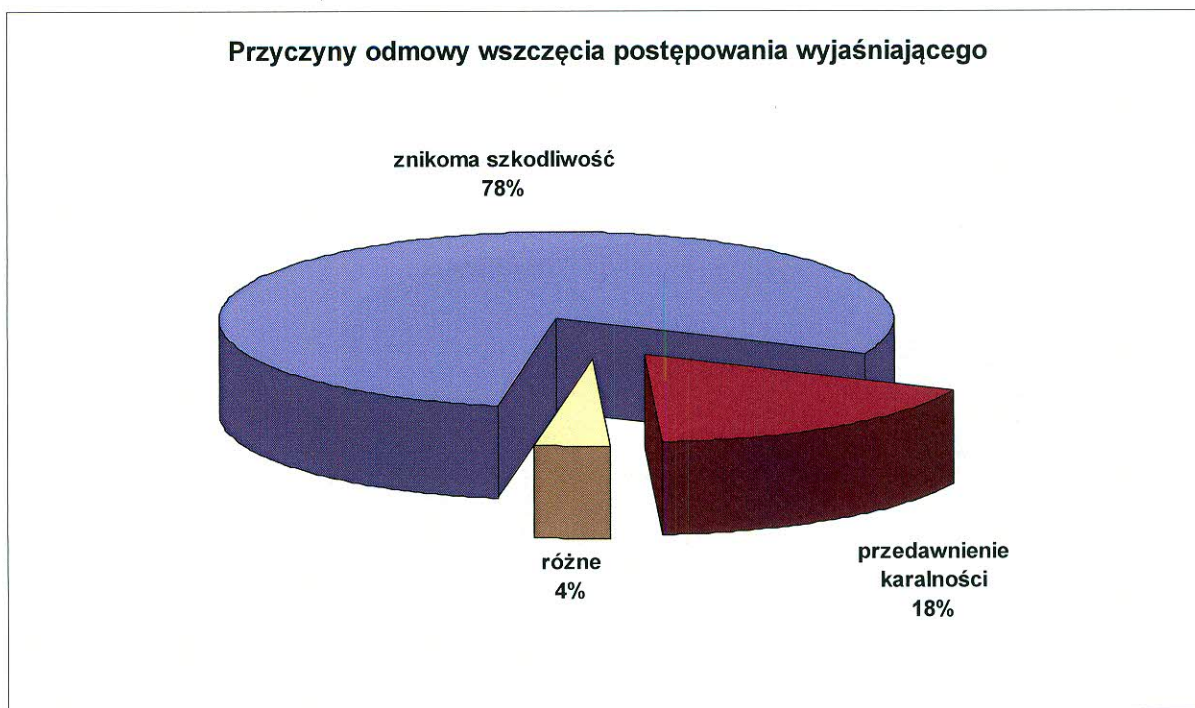
- a) **600** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego,
- b) **161** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

Postanowienia te mogą dotyczyć więcej niż jednego zarzutu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Z liczby **600** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, przekazanych Głównemu Rzecznikowi przez rzeczników dyscypliny I instancji,

- a) **473** postanowienia zostały wydane ze względu na znikomą szkodliwość opisanych w nich naruszeń dyscypliny dla finansów publicznych,
- b) **106** postanowień - ze względu na przedawnienie karalności,
- c) **21** postanowień zostało wydanych ze względu na więcej niż jedną przesłankę odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego, w tym przesłankę braku znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

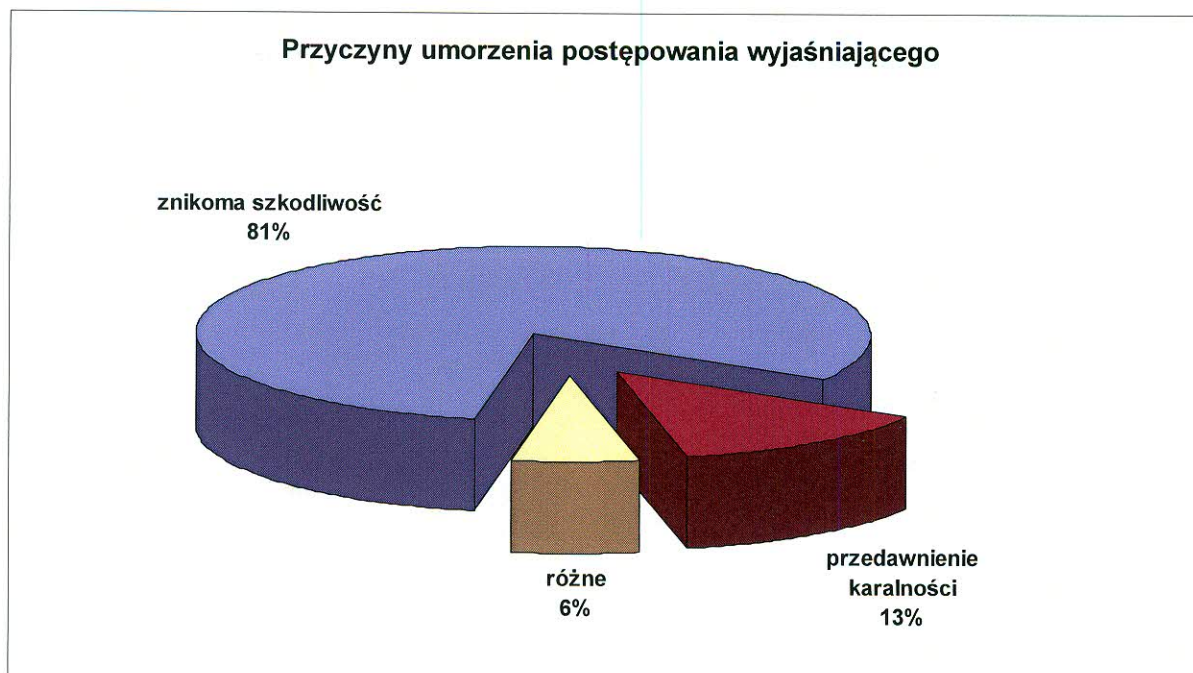
Wykres nr 2: Procentowy udział przyczyn, z powodu których rzecznik dyscypliny wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego

Z liczby **161** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, przekazanych Głównemu Rzecznikowi:

- a) **130** postanowień zostało wydanych ze względu na znikomą szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych,
- b) **21** postanowień - ze względu na przedawnienie karalności,
- c) **10** postanowień zostało wydanych ze względu na więcej niż jedną przesłankę odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego, w tym przesłankę braku znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Wykres 3: Procentowy udział przyczyn, z powodu których rzecznik dyscypliny wydał postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego

Przyjęcie przesłanki znikomej szkodliwości naruszenia dla finansów publicznych umożliwia i zobowiązuje rzecznika dyscypliny do niedochodzenia odpowiedzialności, pomimo że doszło do zachowania sprawcy naruszającego dyscyplinę finansów publicznych. Oceniając szkodliwość popełnionych naruszeń dyscypliny finansów publicznych rzecznicy kierują się przesłankami, wymienionymi w art. 28 ustawy, a więc przede wszystkim uwzględniają wagę naruszonych obowiązków oraz skutki popełnionego naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych.

Oceniając wydane przez rzeczników dyscypliny postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego ze względu na przesłankę znikomej szkodliwości czynu, Główny Rzecznik uznał zasadność i celowość odmowy wszczęcia postępowań wyjaśniających w tych sprawach. W wydanych postanowieniach rzecznicy prawidłowo ocenili - w opinii Głównego Rzecznika - że czyny będące przedmiotem tych postanowień, charakteryzuje znikomy stopień szkodliwości dla finansów publicznych. W przypadkach tego wymagających, w szczególności popełnionych błędów o charakterze formalnym, Główny Rzecznik zwracał na to uwagę rzecznikom dyscypliny w trybie roboczym.

Ad. G. Analizowanie wydanych przez rzeczników dyscypliny postanowień o zawieszeniu postępowania wyjaśniającego, przekazywanych zgodnie z przepisami ustawy, obowiązującymi od 11 lutego 2012 r.

Na podstawie art. 195a ust. 3 pkt 1 (obowiązującego od 11 lutego 2012 r., tj. po wejściu w życie nowelizacji ustawy), rzecznicy dyscypliny mają obowiązek przekazywania Głównemu Rzecznikowi postanowień o zawieszeniu postępowania wyjaśniającego. Informacje o przyczynach zawieszenia prowadzonych postępowań wyjaśniających podlegają analizie Głównego Rzecznika.

W okresie od 11 lutego 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. rzecznicy dyscypliny przekazali Głównemu Rzecznikowi **26** postanowień o zawieszeniu postępowań wyjaśniających.

Najczęstszymi przyczynami wydania tych postanowień były:

- toczące się postępowania przed prokuraturą,
- toczące się postępowania przed sądami administracyjnymi i przed Sądem Apelacyjnym,
- zły stan zdrowia osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny (pobyt w szpitalu, długotrwałe zwolnienie lekarskie).

Ad. H. Udzielanie rzecznikom dyscypliny pomocy w celu realizacji wykonywanych przez nich zadań, w tym wydawanie im wytycznych i poleceń; a także rozpatrywanie skarg i wniosków, związanych z działalnością rzeczników dyscypliny.

W okresie sprawozdawczym, Główny Rzecznik przekazywał rzecznikom dyscypliny zalecenia, dotyczące nowych obowiązków informacyjnych, wprowadzonych nowelizacją ustawy oraz udzielał odpowiedzi na zgłaszane wątpliwości i pytania, dotyczące stosowania przepisów o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W okresie sprawozdawczym, wpłynęła do Głównego Rzecznika jedna skarga na działanie zastępcy rzecznika. Skarga była bezzasadna, ponadto dotyczyła osoby, która została odwołana z funkcji zastępcy rzecznika w 2010 roku.

II

Działalność rzeczników dyscypliny finansów publicznych w 2012 roku (zwanych dalej „rzecznikami dyscypliny”)

1. Informacje podstawowe.

Rok 2011 był ostatnim rokiem kalendarzowym, w którym rzecznicy dyscypliny działali według zasad określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*, zwanej dalej „ustawą”, w jej brzmieniu przed 11 lutego 2012 r. Nowelizacja ustawy, która weszła w życie z dniem 11 lutego 2012 r., w znaczący sposób zmieniła nie tylko zakres czynów objętych odpowiedzialnością za naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz przepisy proceduralne regulujące postępowanie przed komisjami orzekającymi w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych i postępowanie prowadzone przez rzeczników dyscypliny, ale także strukturę organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela, tj. rzeczników dyscypliny.

A. Podstawa prawna działania i właściwość rzeczników dyscypliny

Zgodnie z art. 57 ustawy, rzecznicy dyscypliny są organami właściwymi do podejmowania czynności sprawdzających oraz prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz wypełniania funkcji oskarżyciela w pierwszej instancji. Rzeczników dyscypliny, powołuje i odwołuje – na podstawie art. 62 ustawy – Główny Rzecznik. Rzecznicy dyscypliny są właściwi w sprawach rozpatrywanych przez komisję orzekającą, przy której zostali powołani. Zgodnie z art. 46 ustawy, komisjami orzekającymi są: wspólna komisja orzekająca, komisja orzekająca przy Sefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, międzyresortowe komisje orzekające przy ministrze właściwym do spraw finansów publicznych, ministrze właściwym do spraw administracji publicznej,

Ministrze Sprawiedliwości oraz regionalne komisje orzekające. Spory o właściwość, powstałe między rzecznikami dyscypliny, rozstrzyga Główny Rzecznik.

B. Struktura organizacyjna i liczba osób sprawujących funkcję rzecznika dyscypliny i zastępcy rzecznika dyscypliny w 2012 r.

Według stanu na 1 stycznia 2012 r., funkcję rzeczników dyscypliny finansów publicznych, właściwych w sprawach rozpatrywanych przez Wspólną Komisję Orzekającą, Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, resortowe komisje orzekające działające przy ministrach kierujących działem lub działami administracji rządowej oraz regionalne komisje orzekające działające przy regionalnych izbach obrachunkowych pełniło **35** osób. Byli to:

- rzecznik dyscypliny przy Wspólnej Komisji Orzekającej,
- rzecznik dyscypliny przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 17 rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez resortowe komisje orzekające,
- 16 rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające.

Zgodnie ze stanem na 1 stycznia 2012 r., funkcję zastępców rzeczników dyscypliny finansów publicznych pełniło **58** osób, z czego:

- 1 osoba pełniła funkcję zastępcy rzecznika właściwego w sprawach rozpatrywanych przez: Wspólną Komisję Orzekającą,
- 1 osoba w sprawach rozpatrywanych przez Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 20 osób pełniło funkcję zastępcy rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez resortowe komisje orzekające,
- 36 osób pełniło funkcję zastępcy rzeczników właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające.

Po nowelizacji ustawy, która weszła w życie 11 lutego 2012 r., w miejsce dotychczas działających **18** resortowych komisji orzekających w sprawach naruszenie dyscypliny finansów publicznych, powstały trzy międzyresortowe komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, tj.:

- a) Międzyresortowa Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy ministrze właściwym do spraw finansów publicznych,
- b) Międzyresortowa Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy ministrze właściwym do spraw administracji publicznej,
- c) Międzyresortowa Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Ministrze Sprawiedliwości.

Zmiana ustawy spowodowała reorganizację aparatu oskarżycieli w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz zmianę właściwości rzeczników dyscypliny, działających dotychczas przy resortowych komisjach orzekających. Z dniem wejścia w życie ustawy, Główny Rzecznik odwołał z funkcji rzeczników dyscypliny i ich zastępców przy resortowych komisjach orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych **39** osób pełniących dotychczas te funkcje. W ich miejsce powołanych zostało trzech rzeczników dyscypliny przy nowopowstałych międzyresortowych komisjach orzekających oraz piętnastu ich zastępców.

Według stanu na 31 grudnia 2012 r., funkcję rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpatrywanych: przez Wspólną Komisję Orzekającą, Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, międzyresortowe komisje orzekające działające przy ministrach kierujących działem lub działami administracji rządowej oraz regionalne komisje orzekające działające przy regionalnych izbach obrachunkowych - pełniło **21** osób. Byli to:

- rzecznik dyscypliny przy Wspólnej Komisji Orzekającej,
- rzecznik dyscypliny przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 3 rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające,
- 16 rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające.

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2012 r., funkcję zastępców rzeczników dyscypliny finansów publicznych pełniło **51** osób, z czego:

- 1 osoba pełniła funkcję zastępcy rzecznika dyscypliny właściwego w sprawach rozpatrywanych przez: Wspólną Komisję Orzekającą,
- 1 osoba pełniła funkcję zastępcy rzecznika dyscypliny właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Komisję Orzekającą przy Szefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 15 osób pełniło funkcję zastępcy rzecznika dyscypliny właściwego w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające,
- 34 osoby pełniły funkcję zastępców rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające.

2. Informacja o sposobie załatwiania spraw przez rzeczników dyscypliny w 2012 r.

A. Informacje podstawowe

Jak wspomniano w pkt. 1.A, rzecznicy dyscypliny są organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz wypełniania funkcji oskarżyciela w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w pierwszej instancji. Rzecznicy dyscypliny - na podstawie otrzymanego zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych - podejmują czynności sprawdzające w celu stwierdzenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W art. 93 ustawy, wymieniono katalog podmiotów, zobowiązanych do złożenia zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zwanych dalej „zawiadamiającymi”. Są to:

- kierownik jednostki sektora finansów publicznych,
- kierownik podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne,
- organ sprawujący nadzór nad jednostką sektora finansów publicznych,

- organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- komisja stała organu stanowiącego samorządu terytorialnego,
- organ kontroli lub kierownik jednostki prowadzącej kontrolę jednostki sektora finansów publicznych,
- dysponent przekazujący środki publiczne jednostce sektora finansów publicznych lub podmiotowi niezliczonemu do sektora finansów publicznych,
- organ założycielski jednostki sektora finansów publicznych.

Zgodnie z przepisami obowiązującymi do 10 lutego 2012 r., rzecznicy dyscypliny, po otrzymaniu zawiadomienia i zakończeniu czynności sprawdzających (w terminie nie dłuższym niż 60 dni lub w terminie wyznaczonym przez Głównego Rzecznika), mieli obowiązek:

- wydać postanowienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego;
- wydać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, jeżeli stwierdzili wystąpienie okoliczności wymienionej w art. 78 ust. 1 ustawy;
- wydać postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, jeżeli stwierdzili wystąpienie okoliczności wymienionej w art. 78 ust. 1 ustawy;
- wystąpić do właściwej komisji orzekającej z wnioskiem o ukaranie osoby odpowiedzialnej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zgodnie z art. 97 ust. 3 ustawy, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy z dniem 11 lutego 2012 r., Główny Rzecznik, na wniosek rzecznika dyscypliny, mógł przedłużyć termin na przeprowadzenie czynności sprawdzających o 90 dni, a w uzasadnionych przypadkach – zgodnie z art. 97 ust. 4 ówczesnie obowiązującej ustawy, termin ten mógł być przedłużony na czas nieoznaczony.

Jeżeli w trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego potwierdziły się zarzuty naruszenia dyscypliny finansów publicznych, rzecznicy występowali do właściwych komisji orzekających z wnioskami o ukaranie.

Z dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy, łączny czas na przeprowadzenie przez rzeczników dyscypliny czynności sprawdzających oraz postępowania wyjaśniającego został skrócony do 120 dni. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w tym terminie, rzecznicy dyscypliny zobowiązani zostali do przekazania Głównemu Rzecznikowi informacji o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego, ze wskazaniem zarówno przyczyn niezakończenia czynności sprawdzających lub postępowania wyjaśniającego, jak i przewidywanego terminu ich zakończenia (na podstawie art. 195a ust. 3 pkt 2 ustawy w brzmieniu obowiązującym od 11 lutego 2012 r.).

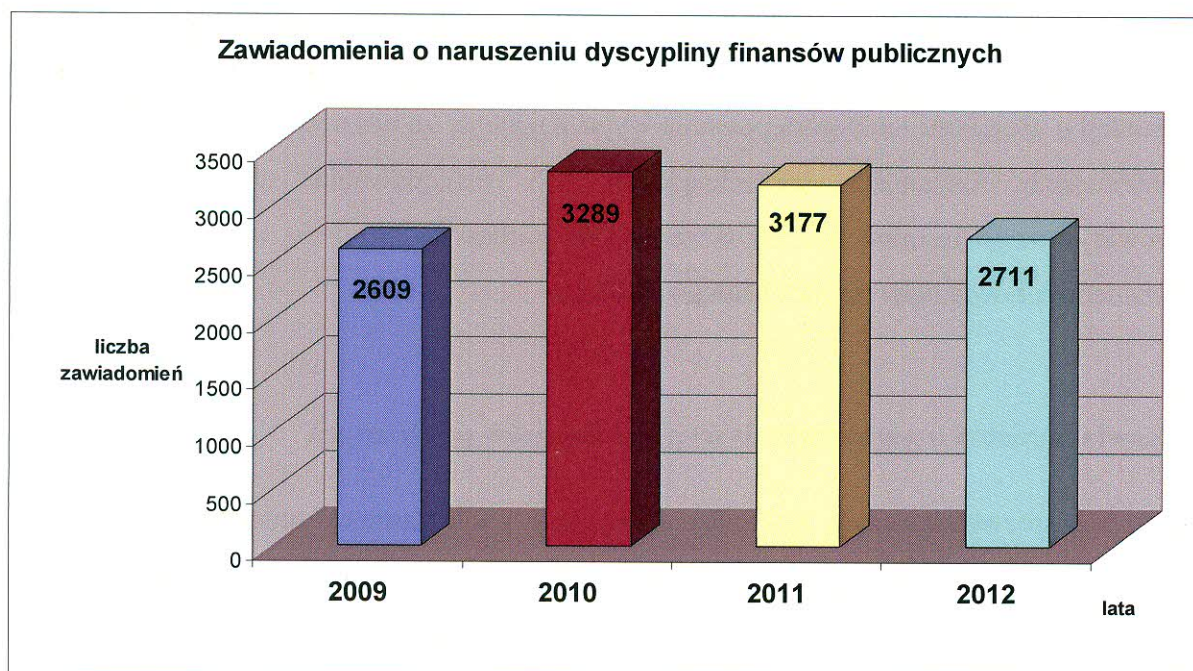
B. Zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych

W okresie sprawozdawczym rzecznicy dyscypliny i ich zastępcy otrzymali łącznie **2711** zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, tj. o **466** mniej niż w 2011 r. Z liczby tej:

- do rzeczników właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające wpłynęły **2308** zawiadomienia, tj. o 340 mniej, niż w 2011 r.,
- do rzeczników właściwych w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające wpłynęły **403** zawiadomienia, tj. o 126 mniej, niż w 2011 r.

Głównymi przyczynami, które skutkowały spadkiem wpływu do rzeczników dyscypliny, w okresie sprawozdawczym, zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, były: zmniejszona efektywność podmiotów zobowiązanych do składania zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na ruszenie dyscypliny finansów publicznych, a także nowelizacja ustawy, zgodnie z którą w nowym brzmieniu przepisu art. 26 ustawy, rozszerzono katalog naruszeń dyscypliny objętych wyłączeniem od odpowiedzialności przewidzianej ustawą, przy działaniu lub zaniechaniu, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnej.

Wykres nr 4: Zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, które wpłynęły do rzeczników dyscypliny w latach 2009-2012 (ujęcie porównawcze)

Na początku okresu sprawozdawczego, oczekiwało na rozpoznanie u rzeczników dyscypliny **588** zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, które wpłynęły do rzeczników dyscypliny przed 1 stycznia 2012 r. (536 zawiadomień mniej, niż zawiadomień oczekujących na rozpoznanie na początku 2011 r.), z czego:

- u rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające oczekiwało **482** zawiadomień niezakończonych w roku poprzednim,
- u rzeczników dyscypliny właściwych w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające – **106** zawiadomień niezakończonych w roku poprzednim.

W 2012 r. rzecznicy dyscypliny mieli więc łącznie do rozpoznania **3299** nowych zawiadomień oraz otrzymanych przed 1 stycznia 2012 r.

Podobnie jak w latach ubiegłych w znacznej liczbie spraw prowadzonych na skutek zawiadomień otrzymanych przez rzeczników dyscypliny niezbędne było uzupełnienie materiału dowodowego. To właśnie obowiązek zebrania niebudzącego wątpliwości,

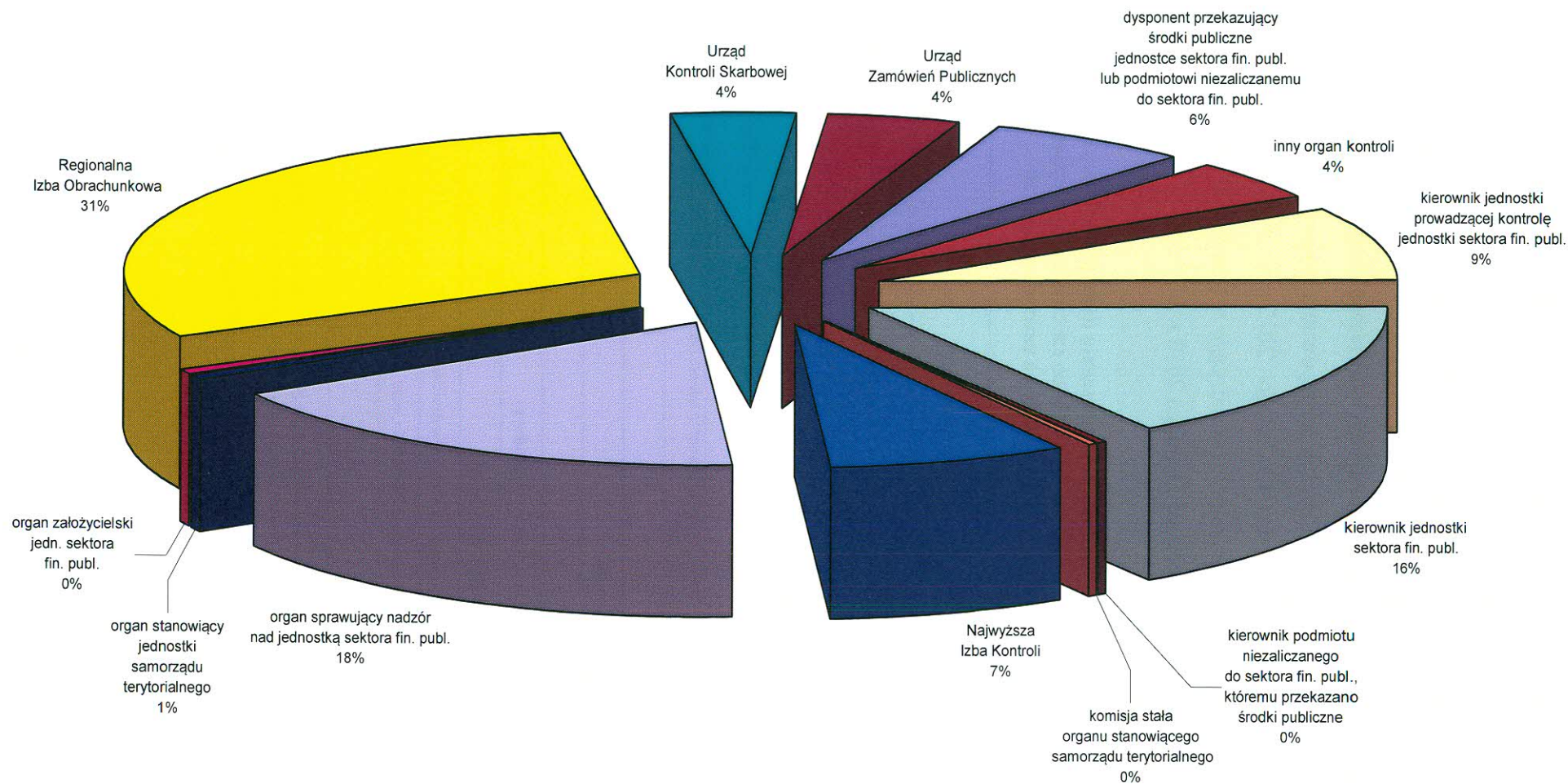
kompletnego materiału dowodowego (w szczególności konieczność sprawdzenia lub uzupełnienia faktów podanych w zawiadomieniu w celu ustalenia wszelkich okoliczności sprawy) był główną przyczyną występowania do Głównego Rzecznika z wnioskami o przedłużenie terminu zakończenia czynności sprawdzających oraz z wnioskami o przedłużenie terminu zakończenia postępowania wyjaśniającego (na podstawie przepisów ustawy obowiązujących do 10 lutego 2012 r.), a także przekazywania informacji o niezakończeniu postępowania wyjaśniającego w terminie określonym ustawą (zgodnie z jej przepisami obowiązującymi od 11 lutego 2012 r.).

**Liczba zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych,
które wpłynęły do rzeczników dyscypliny,
w podziale na zawiadamiających**

Lp.	Zawiadamiający	Liczba zawiadomień
1	Regionalna Izba Obrachunkowa	878
2	organ sprawujący nadzór nad jednostką sektora fin. publ.	508
3	kierownik jednostki sektora fin. publ.	471
4	kierownik jednostki prowadzącej kontrolę jednostki sektora fin. publ.	251
5	Najwyższa Izba Kontroli	217
6	dysponent przekazujący środki publiczne jednostce sektora fin. publ. lub podmiotowi niezaliczanemu do sektora fin. publ.	190
7	inny organ kontroli	123
8	Urząd Zamówień Publicznych	122
9	Urząd Kontroli Skarbowej	117
10	organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego	17
11	organ założycielski jednostki sektora fin. publ.	14
12	komisja stała organu stanowiącego samorządu terytorialnego	12
13	kierownik podmiotu niezaliczanego do sektora fin. publ., któremu przekazano środki publiczne	5
14	SUMA	2925

Zestawienie przygotowano na podstawie kwartalnych raportów przekazywanych przez poszczególnych rzeczników dfp; obejmuje ono sprawy prowadzone przez rzeczników po zmianie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (sprawy będące w toku na dzień 11 lutego 2012 r. oraz sprawy, które wpłynęły w ciągu roku 2012 - wg stanu na 31 grudnia 2012 r.)

Wykres nr 5. Procentowy udział zawiadomień złożonych przez poszczególnych zawiadamiających w ogólnej liczbie zawiadomień

C. Postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego i postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, wydane w 2012 r. przez rzeczników dyscypliny

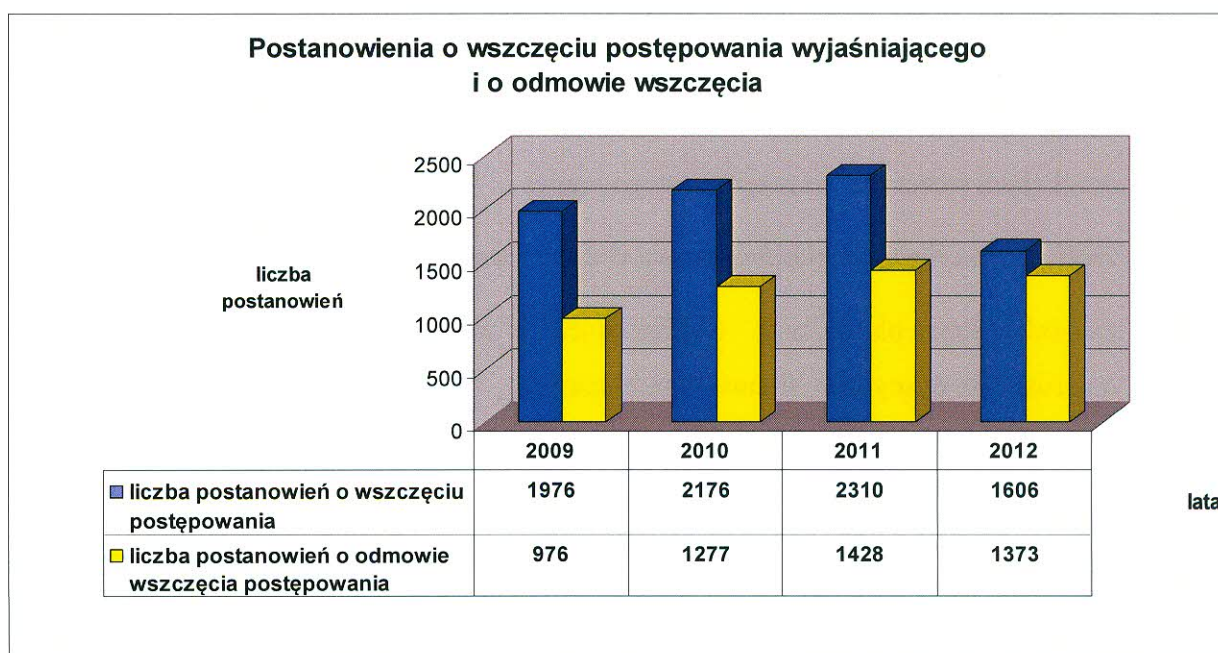
Zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy rzecznicy dyscypliny, w wyniku przeprowadzenia czynności sprawdzających, wydają:

- postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego,
- postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

W 2012 r. rzecznicy wydali:

- a) **1606** postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, tj. o 704 postanowień mniej, niż w 2011 r.
- b) **1373** postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, tj. o 55 postanowień mniej, niż w 2011 r.

Wykres nr 6: Liczba postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego oraz o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, wydanych przez rzeczników dyscypliny w latach 2009-2012 (ujęcie porównawcze)

Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego może obejmować jedno lub kilka naruszeń dyscypliny finansów publicznych. W 1373 postanowieniach o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, wydanych przez rzeczników dyscypliny w okresie sprawozdawczym, rzecznicy dyscypliny wydali rozstrzygnięcia odnośnie do **1561** naruszeń dyscypliny finansów publicznych stanowiących przedmiot złożonych zawiadomień, z tego:

- **1376** rozstrzygnięć wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające,
- **185** rozstrzygnięć wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające.

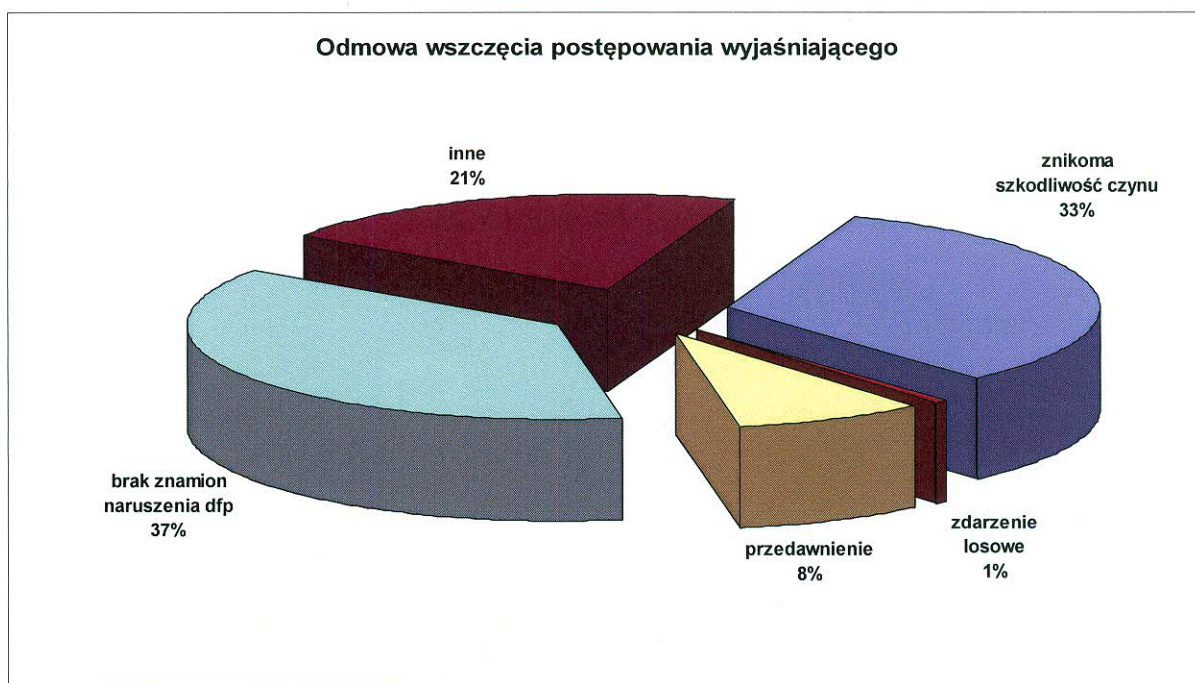
Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy, rzecznicy dyscypliny odmawiają wszczęcia postępowania wyjaśniającego w przypadku, gdy:

- zarzucanego czynu nie popełniono,
- w zarzucanym czynie brak jest znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- nastąpiło przedawnienie karalności,
- obwiniony zmarł,
- obwiniony na mocy przepisów szczególnych nie podlega orzecznictwu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- w sprawie o ten sam czyn, popełniony przez tego samego obwinionego, zostało wydane prawomocne postanowienie lub orzeczenie komisji orzekającej albo w tej samej sprawie przeciwko temu samemu obwinionemu toczy się przed komisją orzekającą wcześniej wszczęte postępowanie;
- zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 27 ust. 1 lub art. 28 ust. 1 ustawy,
- zachodzi inna okoliczność wykluczająca z mocy ustawy orzekanie w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Z liczby **1561** rozstrzygnięć, którymi odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego, rzecznicy dyscypliny wydali:

- a) 511 - ze względu na znikomą szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych,
- b) 584 - ze względu na brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- c) 129 - ze względu na przedawnienie karalności,
- d) 10 - ze względu na działanie lub zaniechanie stanowiące naruszenie dyscypliny finansów publicznych, które zostało podjęte w celu ograniczenia skutków zdarzenia losowego,
- e) 327 - ze względu na inne okoliczności, wskazane w art. 78 ust. 1 pkt 1, 4 – 6 i 8 ustawy.

Wykres nr 7: Procentowy udział przyczyn rozstrzygnięć, wydanych przez rzeczników dyscypliny w 2012 r., w sprawie odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego

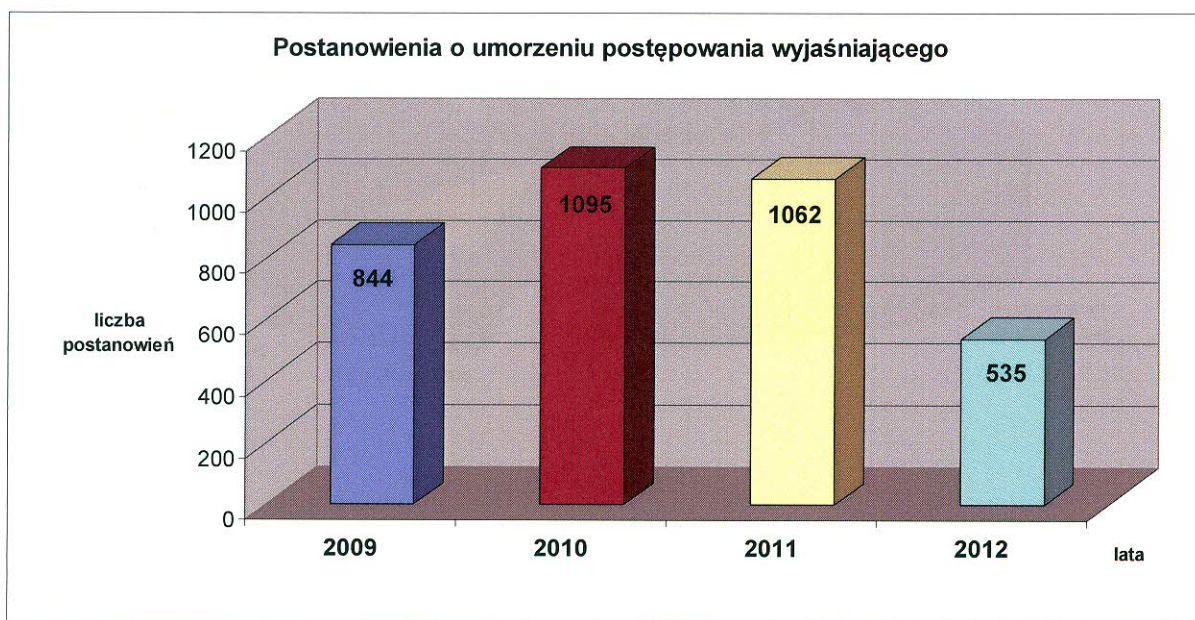
D. Postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydane w 2012 r. przez rzeczników dyscypliny

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających, rzecznicy dyscypliny wydają postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego lub kierują wnioski o ukaranie do właściwej komisji orzekającej. Podstawy umorzenia postępowania wyjaśniającego są takie same jak w przypadku odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego, tj. zgodne z art. 78 ust. 1 ustawy.

W 2012 r. rzecznicy wydali **535** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, dotyczących łącznie **601** osób, z czego:

- a) 473 takie postanowienia (dotyczą 525 osób) wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające,
- b) 62 takie postanowienia (dotyczące 76 osób) wydali rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające.

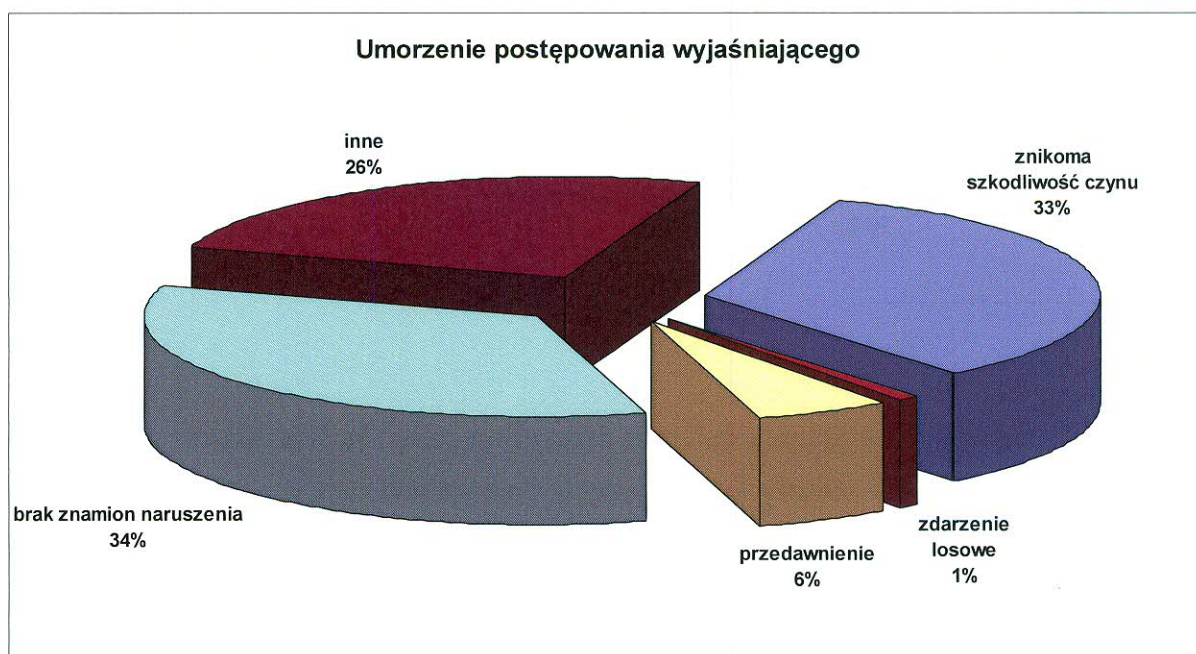
Wykres nr 8: Postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydane przez rzeczników dyscypliny w latach 2009-2012 (ujęcie porównawcze)

Umarzając - w stosunku do **601** osób – wcześniej wszczęte postępowania wyjaśniające, rzecznicy dyscypliny wskazali, jako podstawę umorzenia:

- a) znikomą szkodliwość czynu – w przypadku 206 osób,
- b) zdarzenie losowe – w przypadku 6 osób,
- c) przedawnienie – w przypadku 34 osób,
- d) brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych – w przypadku 212 osób,
- e) inne okoliczności – w przypadku 157 osób.

Wykres nr 9: Procentowy udział przyczyn postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, wydanych przez rzeczników dyscypliny w 2012 r.

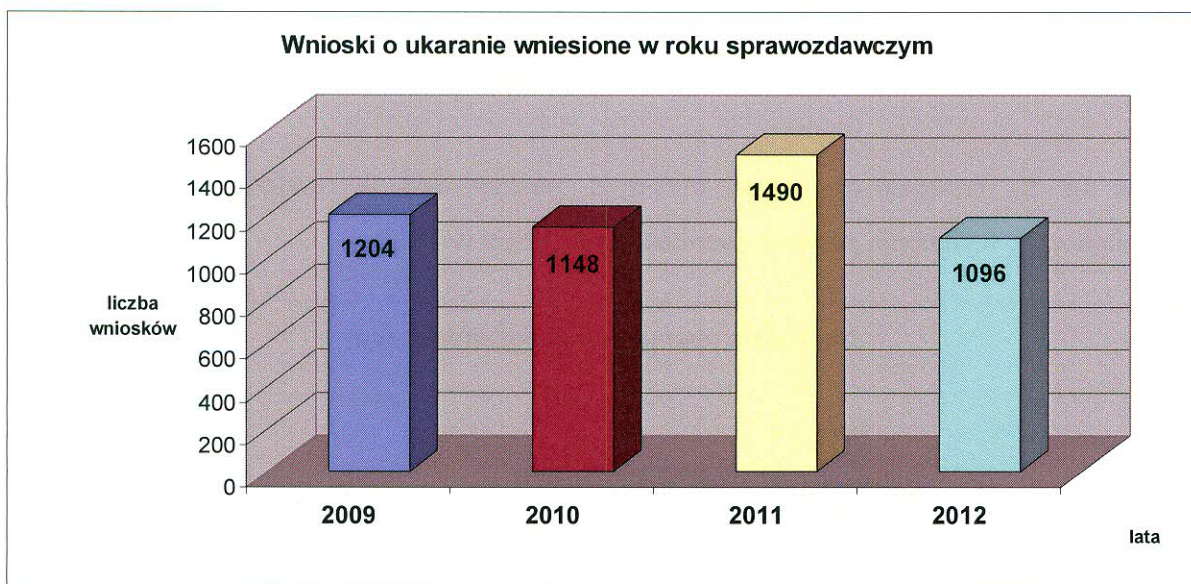
E. Wnioski o ukaranie złożone przez rzeczników dyscypliny w 2012 r.

Rzecznicy dyscypliny wnieśli, w 2012 r., **1096** wniosków o ukaranie (tj. o 394 wniosków o ukaranie mniej, niż w 2011 r.), dotyczących **1270** osób.

Z liczby **1096** wniosków o ukaranie:

- a) 997 wniesli rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez regionalne komisje orzekające,
- b) 99 wniesli rzecznicy dyscypliny właściwi w sprawach rozpoznawanych przez międzyresortowe komisje orzekające.

Wykres nr 10: Wnioski o ukaranie skierowane przez rzeczników dyscypliny w latach 2009-2012 (ujęcie porównawcze)

W 2012 r. w sprawach, w których rzecznik dyscypliny pełnił funkcję oskarżyciela, wobec **1458** osób (obwinionych) zapadły rozstrzygnięcia komisji orzekających. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przypisano **864** obwinionym, w tym **395** obwinionych ukarano, a wobec **469** obwinionych komisje orzekające odstąpiły od wymierzenia kary, uniewinniono **337** obwinionych, a wobec **259** osób komisje orzekające umorzyły postępowanie.

Od orzeczeń komisji orzekających rzecznicy dyscypliny wniesli odwołania, do Głównej Komisji Orzekającej, w sprawach dotyczących **22** obwinionych (tj. o 15 odwołań mniej niż w 2011 r.).

F. Sprawy pozostające do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny na koniec 2012 r.

Na koniec okresu sprawozdawczego, rzecznicy dyscypliny prowadzili łącznie **262** postępowań wyjaśniających.

Z liczby tej:

- a) 202 postępowań wyjaśniających prowadzonych było przez rzeczników dyscypliny działających przy regionalnych izbach obrachunkowych,
- b) 60 postępowań wyjaśniających prowadzonych było przez rzeczników dyscypliny przy międzyresortowych komisjach orzekających.

Ponadto, na koniec okresu sprawozdawczego w rozpoznaniu przez rzeczników dyscypliny pozostawało łącznie **661** zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Z liczby tej:

- a) 517 zawiadomień pozostało do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny przy regionalnych komisjach orzekających,
- b) 144 zawiadomienia pozostały do rozpoznania przez rzeczników dyscypliny przy międzyresortowych komisjach orzekających.

3. Załączniki (tabele):

- 1) Zał. 1 - Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne i międzyresortowe komisje orzekające w 2012 r.;
- 2) Zał. 2 - Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpatrywanych przez regionalne komisje orzekające przy regionalnych izbach obrachunkowych w 2012 r.;
- 3) Zał. 3 - Zbiorcze sprawozdanie z działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych właściwych w sprawach rozpatrywanych przez międzyresortowe komisje orzekające w 2012 r.